

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2004

IV. volební období

796/1

Stanovisko

ke Zprávě o plnění státního rozpočtu České republiky

za 1. pololetí 2004

(k sněmovnímu tisku č. 796)

(předkládané v souladu s § 5 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu)

NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD

V Praze dne 9. listopadu 2004

Stanovisko
ke Zprávě o plnění státního rozpočtu České republiky
za 1. pololetí 2004
(k sněmovnímu tisku č. 796)

(předkládané v souladu s § 5 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu)

Předkládá: Ing. Dušan T e š n a r v. r.
viceprezident Nejvyššího kontrolního úřadu

Nejvyšší kontrolní úřad předkládá Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR stanovisko, které vychází ze souhrnného vládního materiálu o plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí 2004 (sněmovní tisk č. 796). Byly vzaty v úvahu i údaje o dalším vývoji plnění rozpočtu, které vycházejí z vládního materiálu Informace o pokladním plnění státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2004.

Text je rozdělen do těchto částí:

Část I. – Shrnutí hlavních poznatků

(Obsahuje nejzávažnější skutečnosti, na které NKÚ poukazuje.)

Část II. – K vybraným okruhům vývoje státního rozpočtu za 1. pololetí 2004 s přihlédnutím k výsledkům pokladního plnění státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2004

(Jsou v ní uvedeny připomínky NKÚ k jednotlivým příjmovým a výdajovým položkám a některé další skutečnosti.)

I. Shrnutí hlavních poznatků

1. Státní rozpočet České republiky na rok 2004 byl schválen zákonem č. 457/2003 Sb. Příjmy v něm byly stanoveny ve výši 754,1 mld. Kč, což je o 70,0 mld. Kč, tj. o 10,2 % více, než ve schváleném rozpočtu na rok 2003, a výdaje ve výši 869,1 mld. Kč, které jsou proti roku 2003 vyšší o 73,7 mld. Kč, tj. o 9,3 %. Z toho vyplývající schválený schodek pro rok 2004 činí 115,0 mld. Kč, což je o 3,7 mld. Kč více než byl rozpočtovaný schodek minulého roku, a je nejvyšší od roku 1993.

2. Pozitivním jevem příjmové stránky rozpočtu je, že do ní v roce 2004 nejsou zahrnuty jednorázové a mimořádné příjmy. Na použití takovýchto prostředků, kterými se v předchozích letech financovaly běžné rozpočtové výdaje, Nejvyšší kontrolní úřad v minulých letech opakovaně upozorňoval jako na nežádoucí jev.

3. Na základě zmocnění daných ministru financí v § 2 zákona č. 457/2003 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2004, byly rozpočtové výdaje na rok 2004 zvýšeny v průběhu 1. pololetí 2004 rozpočtovými opatřeními na 869,8 mld. Kč; schválený rozpočtový

schodek ve výši 115,0 mld. Kč se tak, zejména z titulů vyplývajících z dříve schválených zákonů (vesměs převod prostředků nevyčerpaných v roce 2003), zvýšil o 701,0 mil. Kč na 115,7 mld. Kč.

4. Plnění státního rozpočtu v roce 2004 je metodicky i obsahově ovlivněno novelou daňových zákonů, provedenou Parlamentem v rámci koncepce reformy veřejných financí a v souvislosti se vstupem ČR do EU. Jedná se zejména o

- změnu zákona o DPH (č. 322/2003 Sb.) a dalších zákonů,
- nový zákon o spotřebních daních (č. 353/2003 Sb.),
- změnu zákona o daních z příjmů (č. 438/2003 Sb.) a
- změnu zákona o majetkových daních (č. 420/2003 Sb.).

4. Hospodaření státního rozpočtu je ve všech měsících 1. pololetí 2004 (s výjimkou měsíce ledna) schodkové. Výsledek k 30. 6. 2004 u základního ukazatele plnění státního rozpočtu – salda příjmů a výdajů kumulovaně od počátku roku – činí v absolutní výši -49,7 mld. Kč. Tento výsledek je sice o 7 procentních bodů lepší, než je pololetní rozpočtovaná alikvóta, v porovnání s minulými léty však dosahuje vykázaný schodek nadprůměrné výše (v roce 2000 činil -4,9 mld. Kč, v roce 2001 -29,6 mld. Kč, v roce 2002 -0,9 mld. Kč a v roce 2003 -53,4 mld. Kč). Výsledek pololetního hospodaření v roce 2004 tak nelze (jak je řečeno i v hodnoceném materiálu) v žádném případě přeceňovat. Pro další vývoj bude rozhodující skutečné inkaso rozpočtových příjmů a zejména ve druhé polovině roku obvykle rychlejší tempo čerpání výdajů.

5. V hodnocení státního rozpočtu za 1. – 3. čtvrtletí 2004 došlo ke snížení deficitu hospodaření o 9,2 mld. Kč na absolutní výši 40,5 mld. Kč. Tato situace je však ovlivněna skutečností, že úhrada zbylé části ztráty ČKA ve výši 10,8 mld. Kč (v minulém roce realizovaná v obdobné výši 10,6 mld. Kč v průběhu 3. čtvrtletí) byla v letošním roce přesunuta až na měsíc říjen.

6. Negativní tendence se projevují ve vývoji vládního dluhu. V roce 2004 je sice očekáváno mírné zpomalení růstu vládního dluhu, jeho dynamika však zůstává stále vysoká (meziročně 22,2 %). Absolutní výši konsolidovaného vládního dluhu v roce 2004 odhaduje MF na 675,5 mld. Kč, tj. 24,7 % HDP. Vládní dluh v roce 2003 dosáhl výše 570,7 mld. Kč, tj. 24,0 %

HDP, v roce 2002 výše 444,3 mld. Kč, což je 19,5 % HDP (v roce 2001 činil 18,8 % HDP). NKÚ opět upozorňuje na negativní tendenci v dlouhodobém vývoji (nárůstu) vládního dluhu, ovlivněnou zejména schodkovým hospodařením státního rozpočtu, neboť již tak vysoké tempo růstu bylo dosud kompenzováno inkasem privatizačních příjmů, jejichž vliv bude postupně oslabovat.

7. Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků poznamenaly i v 1. pololetí 2004 změny související s realizací II. etapy reformy územní veřejné správy. Vzhledem k tomu, že Poslanecká sněmovna zamítla vládní předlohu novely zákona o rozpočtovém určení daní, jsou veškeré výdaje, které přešly do působnosti krajů i v roce 2004 financovány především dotacemi ze státního rozpočtu a z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury (z 86,5 %), u obcí a dobrovolných svazků obcí (dále jen „obcí“) jsou hlavním zdrojem financování daňové příjmy. Rozpočet obcí a krajů na rok 2004 je sestaven se schodkem 6,3 mld. Kč (přebytek v objemu 1,9 mld. Kč u krajů a deficit 8,2 mld. Kč u obcí). V hospodaření obcí a krajů bylo za 1. pololetí 2004 dosaženo konsolidovaných příjmů 152,5 mld. Kč, což představuje plnění 51,3 % ročního rozpočtu po všech změnách. Z toho obce participovaly na celkových příjmech ze 79,6 %. Celkové výdaje byly čerpány ve výši 146,2 mld. Kč, tj. 48,1 % rozpočtu po změnách, z toho obce čerpaly v podílu 81,1 %. Hospodaření obcí a krajů v 1. pololetí 2004 vykazuje přebytek ve výši 6,3 mld. Kč (z toho obce 2,8 mld. Kč a kraje 3,5 mld. Kč), což signalizuje celoroční výsledky proti schodkovému rozpočtu příznivější.

II. K vybraným okruhům vývoje státního rozpočtu za 1. pololetí 2004 s přihlédnutím k výsledkům pokladního plnění státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2004

II. 1. K příjmům státního rozpočtu NKÚ uvádí:

1. Celkové inkaso příjmů k 30. červnu 2004 činilo 366,6 mld. Kč, tj. 48,6 % rozpočtu upraveného o rozpočtová opatření k 30. 6. 2004. Meziročně došlo v plnění celkových příjmů k nárůstu o 9,2 %, což představuje absolutní částku 31,0 mld. Kč. Ve stejném období minulého roku dosáhly celkové příjmy výše 335,6 mld. Kč, tj. 49,1 % upraveného rozpočtu,

v roce 2002 činily 348,5 mld. Kč, a to je 50,5 % celoročního rozpočtu (v roce 2001 činil podíl 45,9 %, v roce 2000 to bylo 47,9 %). Celkové příjmy nenaplnují šestiměsíční alikvótu rozpočtu o 10,4 mld. Kč (pololetní alikvóta roku 2003 byla překročena o 3,3 mld. Kč, v roce 2001 činil výpadek proti alikvótě 26,0 mld. Kč, v roce 2000 byl výpadek 12,4 mld. Kč).

2. Za 1. – 3. čtvrtletí 2004 dosáhlo plnění rozpočtu celkových příjmů výše 559,3 mld. Kč, což představuje 74,2 % rozpočtu, výpadek proti rozpočtované alikvótě činí 6,3 mld. Kč. Ve srovnatelném období minulého roku bylo dosaženo výsledku o 0,2 % lepšího (510,6 mld. Kč, tj. 74,4 %) a v roce 2002 o 2,2 % lepšího (521,9 mld. Kč, tj. 75,3% upraveného rozpočtu). Na konci roku 2004 předpokládá vláda překročení rozpočtu celkových příjmů cca o 3,4 mld. Kč.

3. Daňové příjmy (bez pojistného na sociální zabezpečení) dosáhly v 1. pololetí 2004 výše 198,4 mld. Kč (54,1 % z celkových příjmů), tj. 47,0 % rozpočtu (v loňském pololetí 49,4 %), s meziročním nárůstem 4,2 % (v roce 2003 11,9 %), tj. absolutně o 8,0 mld. Kč (v roce 2003 o 20,1 mld. Kč). Pokles meziroční dynamiky je závislý zejména na vývoji daně z přidané hodnoty a daně z příjmů právnických osob, jejichž nárůst v minulém období činil 16,1 % a v 1. pololetí 2004 vykazují stagnaci. Za 1. – 3. čtvrtletí představuje inkaso daňových příjmů objem 306,6 mld. Kč (72,6 % rozpočtu), tj. plnění o 1,6 procentního bodu horší oproti minulému roku i při rychlejším meziročním nárůstu o 5,6 %.

4. Daň z příjmu fyzických osob byla k 30. 6. 2004 inkasována do státního rozpočtu ve výši 46,6 mld. Kč (12,8 % z celkových příjmů), tj. plnění na 49,0 %, s meziročním nárůstem 4,2 mld. Kč, tj. o 10,1 %. Na poněkud nižší plnění alikvóty má vliv zejména inkaso daně z příjmu ze závislé činnosti, které dosáhlo pouze 46,1 % rozpočtu a za alikvótním plněním zaostává o 3,0 mld. Kč. Projevuje se zde nižší růst objemu mezd a platů, a to zejména zaměstnanců rozpočtové sféry (meziroční pokles o 1,2 procentního bodu), proti předpokladům použitým pro konstrukci státního rozpočtu na rok 2004. Příznivě se vyvíjí inkaso daně z příjmu ze samostatné výdělečné činnosti, kde překročení pololetní alikvóty o 10,8 procentního bodu znamená absolutně 1,5 mld. Kč. U inkasa daně z kapitálových výnosů (srážené zvláštní sazbou), které se vyvíjí příznivěji ve srovnání s ročním předpokladem (o 11,6 procentního bodu nad pololetní alikvótou), je dokonce markantní značný meziroční nárůst inkasa o 18,9 % (vliv vyšších výplat podílů na zisku a dividend, u zdanění úroků z úspor domácností nedošlo k významnějším změnám). Plnění daně z příjmů fyzických osob ke konci září 2004 na 72,8 %

NKÚ hodnotí jako určitý signál o problémech v plnění inkasa na konci roku, i když MF u této kategorie predikuje mírné přeplnění o 0,4 mld. Kč.

5. Příznivý vývoj vykazuje daň z příjmu právnických osob, jejíž inkaso do státního rozpočtu činí 45,2 mld. Kč (12,4 % z celkových příjmů), tj. 53,4 % ročního plánu, i když oproti roku 2003 se jedná o pokles pololetního inkasa o 0,9 mld. Kč, tj. o 1,9 %. Ke konci 3. čtvrtletí je roční rozpočet plněn na 80,1 % a přestože se v dalším období očekává zpomalení dynamiky, predikce MF očekává ke konci roku nesplnění této daňové kategorie o 0,3 mld. Kč.

6. Daně z přidané hodnoty bylo do státního rozpočtu v 1. pololetí 2004 inkasováno 57,4 mld. Kč (15,7 % z celkových příjmů), tj. plnění na 43,0 %. Tato částka je o 0,7 mld. Kč (1,2 %) vyšší než v loňském roce, rozpočet uvádí celoroční nárůst o 6,2 %. Obdobný vývoj v inkasu DPH vykazuje i plnění za 1. – 3. čtvrtletí 2004 ve výši 94,4 mld. Kč, tj. 70,7 % ročního rozpočtu. Meziroční nárůst inkasa činí 7,3 mld. Kč, což je 8,4 %. Na konci roku 2004 je proti rozpočtu odhadováno jeho překročení ve výši cca 6,1 mld. Kč, zejména vlivem změny zákona o DPH.

7. Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně). Příjem rozpočtu z těchto daní dosáhl k 30. 6. 2004 výše 36,8 mld. Kč (10,0 % z celkových příjmů), což představuje podíl plnění ročního rozpočtu 43,7 % (49,4 % za 1. pololetí 2003, 43,1 % za 1. pololetí 2002 a 45,6 % za 1. pololetí 2001). Přitom výše letošního inkasa dosáhla proti loňské skutečnosti nárůstu o 10,2 %, což představuje v absolutní hodnotě 3,4 mld. Kč, za polovinou rozpočtu roku 2004 však inkaso zaostává o 5,3 mld. Kč. Nový zákon o spotřebních daních schválený Poslaneckou sněmovnou v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie přinesl řadu významných změn, jejichž vlivem je meziroční srovnání obtížně proveditelné. U dvou fiskálně nejvýznamnějších položek – daně z minerálních olejů a daně z tabákových výrobků – došlo k meziročnímu nárůstu o 10,4 % (minerální oleje) a o 18,8 % (tabákové výrobky), u inkasa fiskálně méně významných položek (daň z vína piva a lihu) v souhrnu došlo k meziročnímu poklesu o 3,4 %. Vývoj inkasa spotřebních daní se ani za 1. – 3. čtvrtletí 2004 nezlepšil a dosáhl hodnoty 70,9 % rozpočtu (o 7,0 mld. Kč vyšší plnění než v roce 2003). To představuje meziroční růst o 13,2 %, za rozpočtovanou dynamikou 15,7 % však zaostává o 2,5 procentního bodu. K 31. 12. 2004 je očekáváno oproti rozpočtu inkaso o 2,4 mld. Kč nižší.

8. Inkaso správních poplatků dosáhlo za 1. pololetí 2004 výše 1,8 mld. Kč (0,5 % z celkových příjmů), tj. plnění rozpočtu na 40,9 %, při meziročním nárůstu o 70 mil. Kč. Rovněž tříčtvrtletní plnění této položky na 59,1 % ukazuje, že roční předpoklad inkasa správních poplatků ve výši 4,3 mld. Kč je poněkud nadhodnocený.

9. Odvod cła je od 1. 5. 2004 jedním z vlastních zdrojů rozpočtu EU, státnímu rozpočtu ČR náleží pouze 25 % výnosu na krytí nákladů spojených s jeho výběrem. Meziroční srovnání nemá z uvedených důvodů vypovídací hodnotu. Za 1. pololetí 2004 bylo ve prospěch státního rozpočtu inkasováno 4,3 mld. Kč (1,2 % z celkových příjmů), z toho 4,2 mld. Kč z dovozů před datem 1. 5. 2004 a 0,1 mld. Kč jako národní podíl na cle po vstupu do EU. Za 9 měsíců bylo ve prospěch státního rozpočtu vybráno clo ve výši 4,6 mld. Kč, což představuje již 104,1 % rozpočtu.

10. Inkaso příjmů z daní z majetkových a kapitálových převodů (tj. z daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí) k 30. 6. 2004 činilo 5,2 mld. Kč (1,4 % z celkových příjmů), tj. 36,1 % rozpočtu. Objemově nejvýznamnější (více než 90 % majetkových daní) je daň z převodu nemovitostí, splněná rovněž na 35,7 %, přírůstek proti stejnému období minulého roku dosáhl necelou 1 mld. Kč. Nízké pololetní plnění majetkových daní pokračuje i na konci 3. čtvrtletí (53,8 % rozpočtu) a signalizuje nesplnění ročního předpokladu o 2,9 mld. Kč. Nižší fiskální význam těchto daní však zásadně neovlivňuje bilanci plnění státního rozpočtu.

11. Plnění příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti je pod pololetní alikvótou. Celkovým výběrem ve výši 141,5 mld. Kč (38,7 % z celkových příjmů) je rozpočet plněn na 48,4 % při meziročním nárůstu o 9,9 mld. Kč, tj. 7,6 %. V roce 2003 vzrostly příjmy meziročně o 6,4 mld. Kč, tj. o 5,1 %, v roce 2002 byly proti 1. pololetí roku 2001 příjmy vyšší o 7,3 %, v roce 2001 meziročně o 10,9 % a v roce 2000 o 4,0 %. Nedoplatky na pojistném meziročně poklesly o 1,4 %. Tento pokles je ovšem výrazně ovlivněn vysokým objemem pohledávek odepsaných pro nedobytnost. Za 1. pololetí 2004 dosáhla výše odepsaných pohledávek 11,2 mld. Kč, což je o 4,4 mld. Kč více než ve stejném období minulého roku. Za 3. čtvrtletí roku 2004 jsou příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti plněny na 73,3 % rozpočtu s meziročním nárůstem o 15,0 mld. Kč, tj. o 7,5 % (v předchozím roce o 10,4 mld. Kč, tj. o 5,5 %). Celoroční predikce MF v plnění inkasa předpokládá překročení rozpočtu o 1,5 mld. Kč.

12. Roční rozpočet nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých dotací v roce 2004 ve výši 39,7 mld. Kč (7,3 % z celkových příjmů) je o 16,6 mld. Kč vyšší než v roce 2003 (meziročně o 71,7 %, i když srovnatelnost je metodicky ovlivněna novými příjmy ze zdrojů EU). Růst je způsoben očekávanými příjmy z rozpočtu EU, vyššími příjmy z vlastní činnosti (splátky licencí UMTS), úhradou od ČSOB z transakce IPB a vyššími splátkami vládních úvěrů (deblokace ruského dluhu). Plnění za 1. pololetí 2004 dosáhlo 26,7 mld. Kč, tj. 67,2 % rozpočtu. Pololetní plnění nedaňových příjmů dosáhlo 71,3 % (zejména z titulů příjmů z vlastní činnosti, odvody organizací s přímým vztahem ke státnímu rozpočtu a přijaté splátky půjček), kapitálové příjmy (příjmy z odprodeje nepotřebného majetku z kapitol Ministerstvo obrany, Ministerstvo dopravy a Ministerstvo financí) byly splněny pouze na 46,7 % a jejich roční rozpočet se jeví jako mírně nadhodnocený. Celkový objem plnění nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých dotací za 3 čtvrtletí je 38,5 mld. Kč, tj. 97,1 % rozpočtu, s dobrým předpokladem splnění roku 2004.

II. 2. K výdajům státního rozpočtu NKÚ uvádí:

1. Celkové výdaje státního rozpočtu byly čerpány ve výši 416,3 mld., tj. 47,9 % rozpočtu, což je čerpání nižší než v minulém roce, kdy ve stejnou dobu bylo vyčerpáno 48,5 %. Meziroční nárůst celkových výdajů činí 27,3 mld. Kč, tj. 7 %, (v 1. pololetí 2003 11,3 %, v 1. pololetí roku 2002 8,6 % a roku 2001 10,6 %), a podílejí se na něm jak běžné výdaje nárůstem o 5,7 % (21,4 mld. Kč), tak i kapitálové nárůstem o 45,5 % (5,9 mld. Kč).

2. Za 1. – 3. čtvrtletí 2004 byly celkové výdaje čerpány pouze na 69,0 % upraveného rozpočtu, což představuje objem o 52,5 mld. Kč nižší, než je rozpočtová alikvóta (v minulém roce to bylo o 19,9 mld. Kč). Meziroční nárůst činil 1,5 % (v roce 2003 činil 8,7 %, v roce 2002 dosáhl hodnoty 13,9 % a v roce 2001 činil 8,6 %), upravený rozpočet na rok 2004 předpokládá nárůst o 7,5 %. V souvislosti s čerpáním celkových výdajů nižším, než je pololetní alikvóta, NKÚ upozorňuje, že některé platby realizované v loňském roce ve 3. čtvrtletí byly letos přesunuty na měsíc říjen (např. splátka úhrady schodku ČKA). Tento fakt, stejně jako obvyklý průběh čerpání výdajů, který akceleruje vždy s blížícím se koncem roku, redukuje pozitivní charakter dosavadního vývoje čerpání výdajů.

3. Mandatorní výdaje, které se téměř pravidelně zvyšují od roku 1995, dosáhly v 1. pololetí 2004 hodnoty 244,9 mld. Kč, což je 58,8 % celkových výdajů (58,4 % výdajů celkem v roce 2003, ve stejném období 2002 činil podíl 58,0 % a v roce 2001 dosáhl hodnoty 56,8 %), zatímco schválený rozpočet roku 2004 počítal s jejich podílem pouze ve výši 53,1 %. Jejich plnění dosáhlo 53,0 % (předchozí rok 54,0 %, rok 2002 52,4 % a rok 2001 50,5 %), s meziroční dynamikou 107,7 % (předchozí rok 112,1 %, rok 2002 110,9 % a rok 2001 104,6 %), která je jen mírně vyšší než u celkových výdajů (107,0 %).

4. Čerpání výdajů na sociální dávky dosáhlo v 1. pololetí 2004 nadalikvótního podílu 52,0 % (v roce 2003 činilo 50,1 %, v roce 2002 51,5 % ročního rozpočtu). Pololetní alikvóta překročilo plnění čtyř položek výdajů na sociální dávky:

a) výdaje na důchody s mírným překročením poloviny ročního rozpočtu o 0,5 %, což představuje v absolutním vyjádření cca 1 mld. Kč;

b) ostatní sociální dávky s překročením pololetní alikvóty o 11,1 %, tzn. o 4,7 mld. Kč, při meziročním nárůstu o 18,6 %, tj. o 4 mld. Kč. Na vysoké čerpání mělo vliv zejména mimořádné uvolnění prostředků v souvislosti s přijatými sociálními opatřeními ve vztahu ke změnám sazeb DPH, jednorázová dávka dětem ve výši 2 000,- Kč (vyplaceno 3,8 mld. Kč), jednorázový mimořádný důchod ve výši 1 000,- Kč (vyplaceno 2,7 mld. Kč) a zvýšení rodičovského příplatku o 1 021,- Kč;

c) výdaje na dávky státní sociální podpory, které představují adresnou pomoc ve stanovených sociálních situacích. Jejich výše v 1. pololetí 2004 dosáhla 16,4 mld. Kč, což je 52,7 % rozpočtu po změnách. Změna rozpočtu spočívala ve snížení rozpočtových prostředků koncem sledovaného období o 3,9 mld. Kč a v převodu těchto prostředků ve prospěch položky ostatní dávky, kde byly použity na již zmíněnou jednorázovou kompenzační dávku dětem. Výše dávek státní sociální podpory je pod úrovní pololetí minulého roku o 165 mil. Kč, tj. o 1,0 %, kdy byly dávky plněny na 47,8 % rozpočtu;

d) příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností, kde z tohoto titulu bylo vyplaceno 308 mil. Kč, čímž byla pololetní alikvóta překročena o 5,4 % při meziročním nárůstu o 24,7 %.

5. Čerpání pod pololetní alikvótou vykázaly běžné výdaje (plnění na 49,5 %, při meziročním nárůstu o 5,7 %), a to i přes nadproporcionální čerpání:

a) neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů na 51,8 % rozpočtu, při meziročním nárůstu o 9,8 %, kde největšími výdajovými položkami byly realizace státních záruk 8,5 mld.,

záloha České poště na výplatu červencových důchodů 6,1 mld. Kč a úhrada závazku s. o. Správa železniční dopravní cesty 2,7 mld. Kč;

b) neinvestičních transferů veřejným rozpočtům ústřední úrovně na 57,7 % rozpočtované částky, při meziročním nárůstu o 10,4 % z titulů dotací Státnímu fondu dopravní infrastruktury, Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu pro potřeby regulace trhu (vysoké čerpání v prvním pololetí souvisí se vstupem ČR do EU, kdy oblast regulace trhu je financována převážně z prostředků EU a SZIF musel vytvořit finanční základnu pro spolufinancování) a transferů fondům sociálního a zdravotního pojištění (platby státu na zdravotní pojištění), kde je zahrnuta i předsunutá platba státu ve prospěch Všeobecné zdravotní pojišťovny ve výši 2,8 mld. Kč. Vláda předpokládá, že o tuto částku budou kráceny platby státu v listopadu a prosinci roku 2004. V plnění za 1. – 3. čtvrtletí 2004 přetrvává nadproporcionální čerpání dotací Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu na 94,7 % rozpočtu a Státnímu fondu dopravní infrastruktury, který již vyčerpal celou rozpočtovanou dotaci.

c) neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně na 55,3 % rozpočtované částky, při meziročním nárůstu o 2,1 %, z titulu redistribuce prostředků státního rozpočtu pro financování veřejné správy, vlivem nepřijetí novely zákona o rozpočtovém určení daní. Největší objem prostředků (91,9 %) byl poskytnut kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve výši 36,6 mld. Kč na přímé náklady škol, předškolních a školských zařízení zřizovaných obcemi a kraji. Výsledky tohoto ukazatele za 1. – 3. čtvrtletí 2004 vykazují plnění téměř přesně na devítiměsíční alikvótě.

6. V souvislosti s pololetním čerpáním kapitálových výdajů – v roce 2004 ve výši 18,8 mld. Kč, tj. na pouhých 28,1 %, a podobně nízký podíl za 1. – 3. čtvrtletí ve výši 42,0 % rozpočtu (tj. absolutně 28,2 mld. Kč) – NKÚ upozorňuje na dlouhodobou negativní tendenci velmi nevyrovnaného čerpání kapitálových výdajů v průběhu roku, s masivní převahou čerpání investičních prostředků v jeho závěru. Nízké čerpání kapitálových výdajů se rovněž prozatím příznivě promítá i do doposud nízkého schodku hospodaření státního rozpočtu. Předpoklad celoročního čerpání těchto výdajů v rozpočtované výši (67,1 mld. Kč) tak zakládá riziko prohloubení schodku o dalších cca 40 mld. Kč.